

Instrukcija meža dienu komitejām

Lai pilnos apmēros realizētu visus tos mērķus un uzdevumus, ko mums uzliek dzimtenes izdaiļošanas un saimnieciskās nostiprināšanas darbs, šogad sarīkojamās meža dienās vienotā darbā pieaicināmi visi pilsoņi.

Meža dienas sarīkot ieteic un aicina mūsu tautas vadonis — Ministru prezidents Dr. K. Ulmanis. Viņš ir uzņēmis meža dienu augstākā protektora pienākumus. Meža dienu goda prezidija locekļi ir — zemkopības ministrs J. Birziņš, kara ministrs ģen. J. Balodis, iekšlietu ministrs V. Gulbis, izglītības ministrs A. Tentelis un satiksmes ministrs B. Einbergs.

1. Šogad meža dienas sarīkojamās laikā no 22. aprīļa līdz 17. maijam ar aicinājumu: „apmežojamās galvenā kārtā lauku saimniecības, lauksaimniecībai nepiemērotās zemes, lai tās lietderīgāki izmantojot, līdz ar to arī mūsu dzimto zemi padarītu bagātāku un krāšņāku.

2. Sabiedriskā rakstura meža dienām jau patstāv vietējās meža dienu komitejas, kuras ir pastāvīgas. Kur tādas vēl nebūtu, vietējais virsmežzinis, vai viņa uzdevumā mežzinis, ne vēlāk, kā līdz 31. martam, uzaicina skolas, baznīcas, valsts un pašvaldības iestādes, organizācijas, agronomiskos darbiniekus, skolotājus, zemkopjus, sabiedriskos darbiniekus, aizsargus, tuvākās kaņģes daļas pārstāvjus un citas personas, kas dzīvo komitejas darbības rajonā, uz apspriedi vietējās meža dienas komitejas nodibināšanai.

Pastāvošās komitejas uz apspriedi uzaicina komitejas priekšniekus, vai pēdējam darbības rajonā neatrodoties, tā vietniekus. Pēc vajadzības komitejas darbā no jauna pieaicināmas atsevišķas personas vai organizācijas.

Sasauktā apspriede ievēl attiecīgas amata personas un vienojas par veicamo darbu programmu, vietu un laiku, kā arī sastāda darba plānu, ja tāds vēl nav pieņemts, lai laikus varētu sagādāt stādus vai sēklas un veikt nepieciešamos priekšdarbus.

Bez tā darba, ko dara meža dienu komitejas un kas skar visas sabiedrības intereses, katram arī savās mājās ieteicams veikt meža dienās darāmos darbus.

Visi stādi un sēklas pieprasāmi vietējām virsmežniecībām, turpretim, meža dienu sarīkotājiem Rīgā un tuvākā apkārtnē pēc stādāmā materiāla jāgriežas Mežu departamenta mežierīcības daļā (tālrunis 21455 — Rīgā, Kalpaka bulv. 6, 8. dzīv.) līdz 1. aprīlim.

3. Meža dienu darbu programmās vēlams uzņemt sekojošus darbus un uzdevumus:

- Sarīkojamās iepriekšējo gadu meža dienu stādījumu un apmežojumu apskates, apkopjot un papildinot vai atjaunojot tos.
- Sarīkojami apmežošanas darbi (sēšana, stādīšana, dabīgās atjaunošanas sekmēšana, meža kopšana u. t. t.), sevišķi privāto īpašumu zemes, kā mežos, atmatās, mazvērtīgās ganībās, tā arī citās lauksaimniecībai nepiemērotās zemes, kuru īpašnieki uzņemas ierīkoto apmežojumu kopšanu un aizsardzību. Pienācīga vērība piegriežama lapu koku sugu ieaudzēšanai, piemēram, ierīkojot saimnieciska rakstura bērzu birzes. Apmežošanu ieteicams labāk izdarīt uz nelielām platībām, bet toties visi darbi veicami rūpīgi un stādāmi tikai augšanai piemēroti kociņi. Technisko aizrādījumu došanai un pamācībai uzaicināmi Mežu departamenta un Lauksaimniecības kameras centra vai rajona darbinieki, kā arī citi attiecīgi lietpratēji.
- Kur vēl pie sabiedriskām un pašvaldības ēkām vai citā piemērotā vietā nebūtu ierīkotas piemiņas birzes 15. maija, vai kādas vietējā apkārtnē nozīmīgas personas vai vēsturiska notikuma atcerei, tur ieteicams tādas iestādīt vai esošās birzes paplašināt.

Izdaiļojamas ar apstādījumiem skolu, biedrību un pašvaldību iestāžu ēkas, stacijas, baznīcas, brīvības cīņu pieminekļi, kapsētas, kazarmas u. t. t.

Apstādāmi ceļi un alejas. Labvēlīgos augtēnes apstākļos un vēja aizsargātās vietās, kur iespējams nokārtot pienācīgu kopšanu, uzrau-

dzību un apsardzību, ceļu apstādījumos ieteicami arī augļu kociņi. Par satiksmes ceļu apstādīšanu iepriekš jāvienojas ar šoseju un zemes ceļu departamenta vietējo pārstāvi un jāsasazinās arī ar blakus zemes īpašnieku, ja kokus stāda ārpus ceļa grāvja. Vispirms apstādāmas šosejas un I šķiras ceļi.

- Sarīkojamās ekskursijas tuvējos valsts un privātos mežos un vēsturiskās vietās, apskatot apmežojumus, kā arī veicot meža dienās paredzētos darbus. Sevišķi tas ieteicams skolām un jaunatnes organizācijām Rīgā un provinces pilsētās. Ekskursijas jau laikus pietiekamas tuvākām virsmežzinim, turpretim Rīgas apkārtnē sarīkojamās — Mežu departamentam (tāl. 21455), vai Rīgas pilsētas virsmežzinim (tāl. 3523-64) lai noorganizētu mežu apskati un apmežošanas darbus tuvākās mežniecībās.
- Meža dienās veikto darbu izdošanās lielā mērā atkarīga no stādāmā materiāla, tādēļ, lai sagādātu labu stādāmo materiālu turpmākām meža dienām, meža dienu darbu programmās jāuzņem vietējo stādu audzētavu ierīkošana.
- Jaunatnei meža dienās ieteicams rūpēties par derīgo putnu ieaudzēšanu un saudzēšanu. Jau laikus, pirms putnu atlaišanās, jāuzstāda putnu būriši. Meža dienu laikā piemērotās vietās ieteicams stādīt, kā arī saudzēt putniem noderīgus kokus un krūmus.

Tāpat meža dienās ieteicams ņemt dalību meža aizsardzībā pret kukaiņu postījumiem. Tā kā šī gadā sagaidāma maijvaboļu izlidošana lielākos apmēros, tad jāņem dalība to apkarošanā.

- Meža dienās sarīkojamiem priekšlasījumiem ieteicami šādi temati:

- 1) lauksaimniecībai nepiemērotu zemju apmežošanas, 2) privātmežu apsaimniekošana, 3) meža tautsaimnieciskā, aistētiskā, klimatiskā un vispārējā nozīme, 4) meža saudzēšanas nepieciešamība, 5) meža atjaunošana, kopšana un aizsardzība, 6) smiltāju apmežošanas un cīņa ar pļāstošām smiltīm, 7) kūdras ražošanas meža saudzēšanas nolūkos, 8) mežsaimniecības un lauksaimniecības ienesība, 9) kokmateriālu lietderīga izmantošana, 10) ēku apstādīšana un izdaiļošana u. c.

Kā lektori uzaicināmi Mežu departamenta un Lauksaimniecības kameras centra vai rajona darbinieki, skolotāji un citi speciālisti.

Kā rokas grāmatas meža dienās ieteicami šādi izdevumi:

- 1) Inž.-mežk. A. Plūmaņa „Rokas grāmata meža dienu dalībniekiem un rīkotājiem“ un „Techniski norādījumi koku stādīšanai; 2) K. Meldera „Meža vakari“.

Priekšlasījumos vēlams demonstrēt dabas un meža filmas. Meža dienu komitejas var saņemt demonstrēšanai par brīvu no Mežu departamenta attiecīgas mežsaimniecības filmas. Pieprasījumi iesniedzami meža dienu centrālajai komitejai līdz 15. aprīlim.

Vietējās meža dienu komitejas, protams, var izvēlēties citādu meža dienu programmu un citus darbus un pasākumus, ja tie atbilst meža propagandas uzdevumiem un meža dienu idejai.

4. Par meža dienu komitejas programmu, paredzētiem darbiem, laiku un vietu — plaši jāinformē vietējie iedzīvotāji un meža dienās jācenšas saistīt iespējami lielāks dalībnieku skaits.

5. Vietējās meža dienu komitejas uzdevumā ietilpst nākamo gadu meža dienu projektu un plānu sastādīšana, kur vajadzīgs, pieaicinot speciālistus, kā arī gādība par turpmākās meža dienās vajadzīgiem stādu un sēklu vairumiem. Viņām arī jāseko un jārūpējas par apstādījumu labvēlīgu attīstīšanu un pasargāšanu no postījumiem. Pēdējos darbus vēlams uzticēt sevišķiem goda aizbildņiem, t. i. atsevišķām personām, organizācijām vai iestādēm, pēc iespējas pašiem apstādījumu ierīkotājiem, kas uzņemas apstādījumu pastāvīgu uzraudzību un kopšanu.

Lai novērstu, atsevišķos gadījumos konstatēto, meža dienās veikto apstādījumu nolaušanu un nopostīšanu, pienāktās ļaunprātības nav atstājamas

nesodītas, bet jāziņo policijai vainīgo sodīšanai. Visu nevēlamo parādību novēršanai meža dienu centrālā komiteja sagaida visas preses un sabiedrības atbalstu.

6. Lai gūtu sistemātisku pārskatu par sarīkotām meža dienām, katrai meža dienu komitejai jāievēd meža dienu apstādījumu hronikas (vēstures) grāmata, kurā atzīmējami katras meža dienu komitejas darbības rajonā ietilpstošie meža dienu līdzšinējie, kā arī turpmākie apstādījumi. Hronikas grāmatā jāatzīmē: a) apstādījumu atrašanās vieta, b) apstādījumu raksturs, sastāvs pēc sugām (apstādījuma apmēri, uzrādot apmežoto platību, vai koku skaitu), c) kad apstādījumi ierīkoti un kas ņēmuši dalību attiecīgos darbos, d) atsevišķo personu stādītie piemiņas koki, e) kā uzraudzībā un kopšanā resp. aizbildniecībā apstādījumi atrodas, f) cik no iestādītiem kociņiem iznikuši un cik auguši.

Sezonas darbiem izbeidzoties, par kopēji rīkotām meža dienām pārskatus iesūta vietējās meža dienu komitejas līdz š. g. 15. jūnijam. Pārskatos īsumā jāaizrāda uz veiktajiem darbiem, priekšlasījumiem un ekskursijām, pieliekot, ja iespējams, arī dažus labākos foto uzņēmumus, kas attēlotu meža dienās veiktos darbus. Ja meža dienas rīkojušas tikai atsevišķas organizācijas vai iestādes, tad pārskati, neatkarīgi no ziņojumiem savām centrālām iestādēm vai organizācijām, iesūtāmi arī vietējam virsmežzinim. Pēc šiem ziņojumiem meža dienu centrālā komiteja sastādīs pārskatu un to publicēs. Bez tam vēlams sniegt minētās ziņas laikrakstiem tūlī pēc meža dienās paredzēto darbu veikšanas.

Tāpat vēlams nākt ar ierosinājumiem un norādījumiem, kas būtu jāievēro, sarīkojot turpmākās meža dienas.

Meža dienu centrālā komitejā savus pārstāvjus sūtījušas:

- a) valsts un pašvaldības iestādes: Zemkopības ministrijas mežu departaments un Lauksaimniecības pārvalde, Kara ministrija, Iekšlietu ministrijas pašvaldības departaments, Aizsargu un robežapsardzības štābi un Informācijas un propagandas daļa, Izglītības ministrijas skolu departaments, Satiksmes ministrijas dzelzceļu virsvalde un šoseju un zemes ceļu departaments, L. ū. mežkopības nodaļa un Rīgas pilsētas nekustamu īpašumu valde;
- b) organizācijas: Latvijas mežkopju un mežu darbinieku biedrība, L. ū. studentu un inženieru mežkopju biedrība „Šalkone“, Latvijas agronomu biedrība, Latvijas lauksaimniecības kamera, Latvijas jaunatnes Sarkanais Krusts, Latvijas skautu un gaidu centrālās organizācijas, Latvijas vanagi u. c.

Dēļ tuvākām zinām attiecīgos jautājumus jāgriežas uz vietām pie vietējām meža dienu komitejām, vai virsmežziņiem un mežziņiem, bet Rīgā pie meža dienu centrālās komitejas prezidija, kurā sastāvs sekošs:

- priekšsēdis — Latvijas mežkopju un meža darbinieku biedrības priekšsēdis — vicedirektors K. Birnbaums (tāl. darbā 21431);
- priekšsēža biedrs — Skolu departamenta pārstāvis — direktors J. Zubāns (tāl. darbā 93812);
- priekšsēža biedrs — Latvijas lauksaimniecības kameras pārstāvis — mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļas vad. J. Andersons (tāl. darbā 30484);
- kasieris — Mežu d-ta pārstāvis — mežierīcības daļas vadītājs A. Plūmanis (tāl. darbā 27061);
- sekretārs — L. ū. stud. b-bas „Šalkone“ pārstāvis P. Boķis (tāl. darbā 21486);
- loceklis — Kara ministrijas pārstāvis — kapt. Borkovskis (tāl. darbā 3520-115);
- loceklis — Iekšlietu ministrijas pārstāvis — vec. sev. uzd. ierēdnis — Ž. Stiebris (tāl. darbā 95910);
- loceklis — Satiksmes ministrijas pārstāvis — šoseju un zemes ceļu tehniskās pārvaldes pr-ks A. Silnieks (tāl. darbā 28429);
- loceklis — Rīgas pilsētas pārstāvis — virsmežzinis K. Auškaps (tāl. 3523-64) vai pilsētas dārzu direktors A. Zeidaks (tāl. 3523-85).

17. MAR 1936

Meža dienu centrālā komiteja